

Comunicat de presă al Societății Române de Pneumologie cu ocazia Zilei Mondiale Fără Tutun 31 Mai 2022

În fiecare an, în data de 31 Mai este celebrată Ziua Mondială fără Tutun de către Organizația Mondială a Sănătății, alături de parteneri, la nivel global. În acest an, campania globală „**Tutunul: o amenințare pentru mediu**”, își propune să crească gradul de conștientizare în rândul populației cu privire la impactul tutunului asupra mediului – însumând cultivarea, producția, distribuția și deșeurile, oferind astfel consumatorilor un motiv în plus pentru a renunța la această dependență. Tema din acest an se concentrează pe efectele nocive ale tutunului asupra mediului. De asemenea, își propune să sensibilizeze opinia publică despre contribuția industriei tutunului la schimbările climatice, prin efectul de seră produs, dăunând ecosistemelor și irosind resurse.

Efectele nocive ale tutunului:

- asupra **solului**:
  - Se estimează că 1,5 miliarde de hectare de păduri (în principal tropicale) au fost pierdute în întreaga lume începând cu anii 1970 din cauza tutunului, contribuind astfel la creșterea anuală a gazelor cu efect de seră cu până la 20%.
  - De asemenea, aproximativ 200.000 de hectare de teren sunt defrișate anual pentru cultivarea tutunului, în detrimentul creșterii unor culturi care ar putea hrăni milioane de oameni. Reabilitarea solului după cultivarea tutunului este extrem de costisitoare, necesitând resurse importante pentru a inversa efectele negative.
  - S-a dovedit că pentru menținerea acestei industrii sunt necesare defrișări masive (este nevoie de aproximativ un copac pentru fabricarea a 300 de țigări).
- asupra **surselor de apă**:
  - În procesul de cultivare, prelucrare, distribuție și utilizare a unei singure țigări, sunt necesari aproximativ 3,7 litri de apă. Astfel, un fumător mediu ar putea economisi până la 74 de litri de apă pe zi dacă ar renunța la fumat.
  - Un alt aspect este poluarea apei cu resturile țigărilor, având în vedere că filtrele de țigări (mucurile) conțin cele mai toxice substanțe găsite în apă. E nevoie de aproximativ 10 ani pentru ca un rest de țigară să se descompună, fapt ce duce la afectarea ecosistemului.
- asupra **aerului**:
  - Fumul de tutun contribuie la niveluri mai ridicate de poluare a aerului, conținând cel puțin 3 tipuri de gaze cu efect de seră: dioxidul de carbon, metanul și oxizii de azot.
  - O singură țigară emite 14 g de dioxid de carbon, cu efecte devastatoare asupra planetei. Anual, rezultă 84 milioane de tone emisii CO₂, echivalente a 280.000 de rachete lansate în spațiul cosmic.

Cum contribuie tutunul la înmulțirea deșeurilor?

Deșeurile generate anual de consumatorii de tutun sunt de aproximativ 25 milioane de tone. Majoritatea țigărilor au în componență un filtru de acetat de celuloză, greu degradabil, ce reprezintă o sursă de contaminare a mediului cu microplastice. Un procent de 65% dintre fumători aruncă mucurile în locuri improprii (trotuare, plaje), poluând astfel mediul înconjurător. Anual sunt aruncate aproximativ 4,5 trilioane de mucuri de țigări.

Cum contribuie dispozitivele electronice de tutun la poluarea mediului înconjurător?

În ciuda faptului că dispozitivele de tutun încălzit sau țigările electronice sunt mai puțin poluante, aruncarea cartușelor și bateriilor de țigări electronice contribuie în mod semnificativ la degradarea mediului. Majoritatea cartușelor din plastic pentru țigări electronice nu sunt reciclabile, fiind constituite din bobine metalice, plastic,

atomizoare, baterii, cipuri și ajung în canale colectoare, străzi și canale navigabile, rezultând o cantitate în plus de deșeuri.

Cum afectează sănătatea cultivarea tutunului?

Nu doar ecosistemul este afectat de tutun, ci și cei care se ocupă de cultivarea și prelucrarea acestuia. În literatură a fost descrisă „boala tutunului verde”, o formă de intoxicație cu nicotină care apare la aproximativ 1 din 4 cultivatori. Aceștia pot prezenta concentrații crescute de aluminiu și arsenic în sânge, din cauza expunerii la pesticide, cu consecințe majore asupra sănătății (malformații congenitale, tumori benigne și maligne, modificări genetice, tulburări hematologice, tulburări neurologice și tulburări endocrine), ne spune dna Dr. Monica Marc, președintele Secțiunii de Tabacologie a Societății Române de Pneumologie.

Având în vedere că prezența grupelor de vârstă vulnerabile (copii) pe plantațiile de tutun este considerabilă, aceștia se expun unui risc adițional de a dezvolta afecțiuni renale precoce, cantitatea de nicotină absorbită prin piele fiind invers proporțională cu greutatea lor. Tot astfel, printre efectele nocive ale cultivării tutunului, infertilitatea precum și alte probleme de reproducere sunt frecvent întâlnite în rândul femeilor care lucrează în această industrie.

Care sunt consecințele asupra sănătății precum și cele economice ale consumului de tutun?

Doamna Prof. Univ. Dr. Roxana Maria Nemeș, președintele Societății Române de Pneumologie, avertizează că „Fumatul este asociat cu o povară economică substanțială pentru consumatori. De asemenea, reprezintă o problemă de sănătate publică crescând riscul de a dezvolta boli cardiovasculare, boli respiratorii, diverse tipuri de neoplasm, diabet zaharat, hipertensiune arterială și multe alte patologii. Fumatul pasiv este responsabil pentru moartea prematură a 1,2 milioane de oameni la nivel global în fiecare an.”

Ce tactici folosește industria tutunului pentru a manipula populația?

Industria tutunului se prezintă ca fiind una durabilă, ecologică, atentă la sănătatea populației. Aceste tactici manipulează prin comercializarea și etichetarea ecologică a țigărilor, ca fiind „naturale”, „organice”, și astfel mai puțin nocive. Pe de altă parte, industria finanțează școli, sisteme de sănătate, precum și alte ONG-uri, însă toate acestea reprezintă modalități de promovare a produselor din tutun.

Ce trebuie să facă factorii decidenți?

Articolul 18 din Convenția – cadru a OMS prevede următoarele: atât cei din domeniul sănătății, cât și cei din industria tutunului, „convin să acorde atenția cuvenită protecției mediului și sănătății persoanelor în raport cu mediul în ceea ce privește cultivarea și fabricarea tutunului pe teritoriile lor”. Țările pot impune „Principiul politicii de responsabilitate extinsă a producătorului” pentru a reduce problema deșeurilor rezultate din tutun și țigări electronice și pentru a sancționa industria tutunului în ceea ce privește costurile aferente eliminării acestora.

Guvernele pot impune o taxă de mediu producătorilor, distribuitorilor și consumatorilor de tutun pentru emisiile de carbon, poluanții atmosferici și alte costuri de mediu indirecte, legate de procesul de achiziționare a produselor din tutun. De asemenea, ar trebui luate măsuri adecvate pentru eliminarea materialelor plastice care nu sunt biodegradabile, din produsele din tutun.

Nu în ultimul rând, cultivatorii de tutun pot fi sprijiniți prin stimulente guvernamentale pentru a înlocui culturile de tutun cu altele mai durabile, care să aducă beneficii comunităților respective, a afirmat Prof. Univ. Dr. Florin Mihălțan, membru al Coaliției „România Respiră” (formată în aprilie 2015 și unul dintre factorii de decizie în vederea aprobării legii antifumat).

Societatea Română de Pneumologie se alătură pe deplin acestor demersuri și, prin acțiunile și evenimentele sale, susține inițiativele antifumat ale Organizației Mondiale a Sănătății.